

J E L E N K Ö R.

16. szám.

Pest szombat. február. 23dikán.

1833.

Foglalát: Magyarország (Pozsonyban főrendi 's kerületi ülések. Kinevezés. Szepes országgyűlési egyik követe változik. A' febr. 12 ki ünneplés jelességi 16 helyen. Rudayánszky M. báró 's orsz. gy. követ +. Kir. kam. tudósítás. Isó F. gőzhajó utai 1833ban). Anglia (a' parlamentet megnyitó kir. beszédre válasz-készítés mind a' két házban Aberdeen, Grey, Wellington; 's O'Connell, Russell, Stanley, Davis, Althorp 'a t. vélemény-töredékivel 's egyebek). Franciaország (köv. kam. ülés febr. 5ikén. Republicanusok végzete a' berryi hgné ügye iránt. National). Amerika (egyezkedés Bustamente, Pedraza, és Santanna közt). Éjszakamerika (az egy. statusok népszám-lajstroma 1832ben). Törökország (Samos és Vogorides). Görögország (argosi csata). Ujabb. Bank-részvény.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Pozsony. Péntek és Szombaton (febr. 15 's 16ikán) főrendü táblánk országos üléseket tartott. Az elsőben folytatá az alsóháztól átküldött üzenetek felőli vitatásokat, az utóbbiban pedig már az irántok hozott, 's az ítélőmester által tollra vett határozatokat olvastatván fel ujlag is a' fenséges Előülő, azokat majd nem egyes akarattal jóvá hagyták. Üzenetjökben t. i. a' Főrendek, mellyben a' fölterjesztések ujabb vizsgálat alá vétettek; a' cholera említésben tett módosítását Rendeinknek elfogadák. A' rendszeres munkálatokban Képviselőink által kívánt tanácskozási sorzatban, ámbár azt a' Főrendek teljes meggyőződésükkel egyezőnek nem látják, mindazáltal ha az ellene felhozott ujabb okaik sem volnának a' két tábla külön véleményét egyesíthetők, időkimelési tekintetből olly móddalegyeznek meg, hogy a' nevezett sorozathoz egyszersmind a' fenyítő törvénykönyv 's más törvényes tárgyazatok, egymástól elkülönözhetők ugyan, azonban a' sorozati tárgyhoz szítók is vétessenek föl; a' junctimban, minthogy a' Felsőség kegyes jóváhagyó válaszihoz, mellyek az e' feletti aggodalmakat eloszlatandják, nagy remény van, a' Rendeikkel meg nem egyezvén. Végre a' már módosított előkelő sérelmek külön felterjesztési módját akadályozhatónak nem látják. Rendeink ez alatt tartott kerületi ülésekben az Urbarium 3dik cikkelyéhez jövének, legközelebb a' már végzettek olvastaták ujlag fel, 's bírálva hányogták.

Felső királyunk f. eszt. január 22iki legfentebb határozata szerint Kukulyevich Antalt a' horvát bántábla közbiráját m. k. tanácsnoki rangra méltóztatott díjfizetés nélkül kegyelmesen felemelni.

Lőcse febr. 16ikán: Almásy Lajos első

alispánunk 's országgyűlési követünk haza kívánkozván, helyébe f. hón. 12ikén tartott közgyűlésünkben más követet választánk titkos szavazás utján. A' többség u. m. 92 szó, Moncskó István főszolgabíró urra esett; Pfanschmid Eduárd urnak 77 jutott. F.

Febr. 12ke kettős szempontbul örvendetes Hazánkra nézve, egy az, hogy nemzetünk tagjai 's hatóságinak e' napon évfordulatonként szives alkalom nyilatkozik hódolva szeretett Fejdelmünk iránti szepőlőten hűségök ünnepélyes tanúbizonyítására, más pedig hogy édes-atyaként tisztelt koronás Főnk születésnapja mintegy vezérösztönül szolgál minden rendü polgártársink 's egyesületinknek jeles, példás tettek. Édes örömmel közlenők mind azon különféle vállalásbeli buzgó hálakönyörgést, áldozatot, éneket, szebbnél szebb világításokat, tömjenző verseket, elmés felírásokat, fényes lakomákat, lelkes áldomásokat, tündér táncmulatságokat, gyönyörű szindarabokat, bájos hangászi zengzeteket, puska- mozsár- taraczk- álgyudurrogásokat 's t. i. mind ezekkel rokon nemeit 's fajait az örvendve hódoló egyházi, polgári 's katonai tisztelkedés 's ünneplésnek, mellyek magyar birodalmunk szerte ez ünnepet dicsőíték; de minthogy ezek izmos tetemü könyvre terjednének minden körülményestül, nem egy pár lapnyi közre, mit hírlevelünk adhat, ennélfogva csak a' szép és jótétek fő vonalmit emberiségi 's nemzetiségi szempontbul érintjük itt meg kisdéd árnyékozatban: Veszprémben Kopácsy József püspök Ö Exja a' veszprémi polg. kórháznak ajándékozott 500 vft. — Pesten Izraelitáink a' helybeli vakok intézetének közgyűjteményből 106 ft. 10 kr. pengőt, a' vácsi siketnémakénak pedig 101 ft. 31 kr. váltót, e'felett Rosenfeld Móricz n. ker. tíz szegény 's iparkodó zsidóis-

kolai növendéket teljesen ruházott fel. — Aradon a' nemeslelkü asszonyegyesület már többször említett táncmulatsági és ki-játszatlanul maradt ajándék-kézműveit ille-tő sorsvonási jövedelmit a' megyei kórház gyámolítására szentelé; szint e' czélra szán-ta tánczvigalma 200 ft. bevételit a' helybeli zsidóság is, melly e' napon nem csak magyar imádsággal nyitá isteni szolgálatját meg, ha-nem esti mulatságát is mester szabályokra illesztett magyar tánczal. — A' Szögédiek városi terembeli táncmulatságjok 400 for.tot meghaladó jövedelmét a' kórházi szegények vigasztalására nyújták. — Etyeken (Fehér vmegyében) nagytiszt. Simoncsics Károly pleb. ur a' hadi-szekerező csapat 50 legé-nyinek egy font hust 's egy icze bort adatott fejenként, mint hasonlóan Esztergomban a' főkáptalan is az ott tanyázó hátárör ezred-belieknek. — Beeskerek, mint Torontal székvárosa, megyei teremi táncmulatsága belépti díját 175 ft, tűzkárpótlásra fordítá. — Lugoson, Krassó anyaszékhelyén, a' német 's oláh iskolai növendékség magyarul zengedezé a' szentegyházban: „Tartsd meg Isten jó Királyunk!“ — Győrött, a' töb-bi sok rendű tisztelgés közt legszembetü-nőbb volt a' nemzeti öltözetű fegyveres ma-gyar polgárságé, melly ns. Tóth Imre 's Tri-pammer János kapitányok sikeres buzgóda-si után e' jeles napon igazgattatott először magyar kormányhangon nagy öröme az e-gész városi népségnek, 's tüzelésit szabato-san végzé, pharao-fajbéli (uj polgár) hangász dandárja pedig lelkesítve játszá őszhangzó zengedelmit. — Tornán tek. Martinidesz László első alispán ur a' Hohenzollern k. lovas század vitézeinek fejenként reggeli-vel, egy font hus- 's egy icze borral ked-veskedett. Dicsőíté e' napot az is, hogy i-dősb és ifjabb Koronásink mellképeit men-nyezet alá ez alkalommal függesztették a' megyei uj terem díszére fel, mellyre Torna Rendei 's tiszti karának önkényes ajánlati nyújtanak pénzalapot 's megszerezhetési mó-dot. — Kassán a' v. tanács az ott örkedő Mazzuchelli ezredet őrmestertől le, mint a' Benzur ezrede nevendékit napidíjjal vigasz-talá meg, f. t. König János kan. 's helybeli plebanus ur pedig 200 vftot ajándékozván a'

szegények számára, nem hagyá jótéti jel nél-kül, mint a' kassai Bothe 7 száma sajnálja, e' napot leszállui. Az ezen esti Casino-táncz-mulatságra öt vgye Rendei valának meghíva Eötvös főpohárnokné sz. b. Szepesy Mária ő Exc. háziasszonykodása alatt, ezren pözsge-deztek a' tenger gyertyával világított 's nagy csinnal és magas izlettel diszelgő teremben, öröm ragyoga minden arczon 's a' pontos rend minden kívánatot kielégíte, 's midőn a' vidámság minden keblet elborítna, magyar zendült le a' karról, 's az akadémiai ifjaktól nyolczan lejték el azt szivemelőleg. — Be-regzsász, Báltaszék, Jolsva mezővárosok 's Kőszeg sz. kir. v. mozsárrobajokba vegyült isteni szolgálattal ünnepeztek: az első ugyan a' megyei közgyűlésre sereglett Karokkal mind a' kath. mind a' ref. szentegyházban; a' 2dik az urodalmi tisztség- városi tanács 's közönséggel; a' 3dik nagytiszt. Szitovszky József buzgó magyarlelkü 's ajku alesperes ájtatoskodása 's a' Nádor-huszár osztálybe-li tiszteket és számos előbbkelőket vendég-lő szívéssége által; a' 4dik végre mélt. Be-zeredy u. t. 's ker. táblai előlülő díszes táncz-éjjelével. — Nagyszombatban végre a' nyereséggel páros sorsjátéku tánczvigalom 1502 v. fr. 's 30 kr. jövedelmét a' gyermekó-vó intézet gyarapítására száná az ottani „jót-előmozdító egyesület“, 's a' polgári vadász-csapat 31 invalidot vendég-le, más 30czat pe-dig zászlótartótul le 5 napidíjjal, a' Bakonyi gy.ezred nevendékit fejer nadrággal 's kö-zelők egy az ezredbe lépő szűk állapotát for-marutával 's utiköltséggel vigasztalá meg.

Dezséri báró Rudnyánszky Mihály ur, Pozsonyban a' jelen országgyűlésen Békes megye egyik képviselője, máj és sorvasztó nyavalyája következésiben életének 41 évé-ben f. h. 13ikán csendesesen kimult, 's Té-ténybe takarított. Béke fedezze porát!

(Kir. kam. tudósítás).

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara iglói sóperceptorra Roller Aloiz puchói ellen-örködött sómázsamestert, rosenbergi ellen-örködött sómázsamesterré Sollics Károly Hra-deken ellenörködött sómázsamestert, vág-ujhelyi ellenörk. sómázsamesterré Hlavaty Aloiz szállítás-tisztségi accessistát, pesti sómázsássá Petrovics Károly lajstromzói

practicanst, halmági sómázsássá Braun Er-
neszt aradi sópajta-ört, végre Aradra sópaj-
ta-órré Khor Antal eddig Szilágy-Somlyón
volt sóhivatali lovagkerülőt nevezé ki.

Pestbuda: Duna-jegünk elköltözte u-
tán első vizi vendégünk Isó Ferencz gözhaj-
jó lón f. h. 20ika esti szürkületén érkezvén
meg téli szállásáról Győrből, 24ikén innen
tovább Zemlinbe költözendő. Többi utaira
fel 's alá egész esztendő által különféle he-
lyekről következő napokon induland ki: Le-
felé Győrből Pestre: martz. 14ikén, maj. 8,
's 31ikén, jun. 20k., jul. 6, 's 22k., au-
guszt. 22k., sept. 15k., oct. 2k., és nov. 7i-
kén; — Pestről Zemlinbe: martz. 19k., maj.
11k., jun. 4, 's 22k., jul. 8, 's 24k., aug.
4, 's 27k., sept. 17, oct. 5 's 17k., és nov.
12ikén; — Zemlinből Ujmoldva v. Basiak-
ba: martz. 23k., maj. 15k., jun. 8k., aug.
8k., sept. 1jén, oct. 21k., és nov. 17k.; fel-
felé Ujmoldvából vagy Basiakból Zemlinbe:
martz. 25k., maj. 17k., jun. 10k., aug. 9k.,
sept. 3., oct. 23kán, és nov. 19ikén; Zem-
linből Pestre: martz. 28k., maj. 20k., jun.
12 's 27k., jul. 13 's 29k., aug. 12k., sept.
6 's 22k., oct. 10 's 27k., és nov. 22ikén;
végre Pestről Győrbe: april. 4k., maj. 28k.,
jun. 18., jul. 3 's 19k., aug. 19k., sept. 12
's 29k., és nov. 4ikén. Elindulása mindig
korán reggel történend. Minden, e' gözhajót
érdeklő tárgyról, u. m. utazás, szállítás 's a'
t. iránt rendelkezhetni Győrött Caneider Jó-
zsef urnál, Pesten Malvieux I. K. urnál a'
dorottya-utczában, Zemlinben Lehmann Ja-
kab fiainál, és Bécsben Klee I. urnál Ben-
venuti 's társai írószobájokban. Schulgasse
750. szám alatt.

A N G L I A.

Februarius 5ikén, a' királyi megnyitó
beszéd után (délután 3 óraker) eloszlottak
mind a' két ház tagjai, de ugyanazon este
ismét egybeültek a' válasz vitatása végett.
A' felsőház 5 óraker már együtt volt. Szó-
kás szerint a' lordkancellár elolvasáa' meg-
nyitó beszédet még egyszer 's a' háznak e-
gyik titoknoka (clerk) harmadszor. Erre
marquis Conyngham (új tag) kele fel 's ol-
vasa egy válaszjavaslatot, melly mint rend-
szerint a' megnyitó beszédnek merő visz-
hangja volt. Lord Kinnaird támogató a' vá-

laszt, mind a' ketten Irland állapotját mon-
dák az ország legsürgetőbb ügyének, 's a'
visszaélések eltörlését, különösen a' tized
's egyház dolgában. Utánok gróf Aberdeen
(az oppositio egyik feje, volt külügyminis-
ter) szóla fel 's a' mi Irlandot illeti, az iránt
ugy mond minden csilapító rendszabást tá-
mogatni fog, de az egyházi reformokra néz-
ve fél, hogy azok által a' státusegyház 's
igy a' thronus is veszedelembé fog döntetni.
Továbbá a' külső politikára menvén ált, hos-
szasan gáncsolá a' ministerium lépéseit Hol-
land 's Portugália iránt. A' ministerium ebe-
li rendszere, ugy mond, magában igazságtal-
lan 's káros Angliára nézve 's nem hajtott
senki másnak hasznót mint Franciaország-
nak, mellynek pedig békebeszédi alatt is
had és hódoltatás-vágy lappang 's mellynek
diplomatai a' ministereket elaltatták. — Lord
Grey szólt a' gróf után, hogy visszatolja,
ugy mond, a' vádakát, mellyeknek most u-
gyan annál kevesebbé volt helyök, mint-
hogy a' megnyitó beszéd nyilván igéri az il-
lető irományok közletését, mellyek nélkül
alig lehet megítélni: érheti e a' ministerium-
ot bármi csekély vádis, vagy nem? Egyébi-
ránt gróf Grey igen halk szóval beszélt, ugy
hogy az ujságok tudósítói csak helyvel hel-
lyel foghaták fel a' beszédet, melly újabb
nyilatkozásokat különben sem közöl. Hol-
landiára nézve nem tudja a' gróf (Grey), hogy
a' Schelde zárva volna, kivévén csupán az
angol és francia hajókat, a' mi mind addig
ugy is lesz, mig e' két nemzet a' hollandi
hajókra vetett embargót vissza nem huzza;
ő részéről felette fog örülni, ha a' hollandi
kormány Angliának 's Franciaországuak i-
gazságos kívánatiban megegyezvén különösen
az angol kormánynak lehetővé teendi a' hol-
landi letartóztatott hajók 's terheik vissza-
adatását. De Holland ugy mond továbbá lord
Grey, már régen engedett volna, ha némelly
helyekről folyvást azon szerencsétlen taná-
csot nem kapná, hogy eddigi politikájánál
maradjon meg. — Franciaországra nézve
lord Grey meg van győződve, hogy minél
inkább megerősül annak mostani kormánya,
annál több jó fog ebből Europa szabadsága,
csende 's boldogságára nézve háramlani. Vég-
re Portugáliát illetőleg különös emphassal

emlité a' gróf dom Miguelnek borzasztó bitorlásit 's dona Maria öröklési jusának azon ünnepélyes megismerését, mellyet Anglia részéről egész Európa olly közös tetszéssel fogadott. — Utána herczeg Wellington szólott gróf Aberdeen szellemében 's érintvén, hogy ő Belgiumnak csak törvényhozási külön válást, nem pedig külön dynastiát is akart 's ohajtott volna. Ez után még csak gróf Roden érdeklé az irlandi kérdést, mellyre gróf Grey azt mondá, hogy a' ministeriumnak szintolly erős szándéka a' lázongásnak véget vetni, mint a' visszaéléseket eltörlelni. Erre a' válaszjavaslat minden szavazás nélkül elfogadtatott.

Az alsóházban mielőtt a' válaszjavaslat előkerülne, igen sok indítványt hirdettek többen külön külön napokra. Igy lord Althorp indítványt fog tenni a' munkarend változtatása iránt, melly szerint a' ház ezentul déli 12 órától 3ig privátbillekkel 's kérelmekkel lenne foglalatos, 3tól 5ig eloszlanék, 5tól pedig a' napirenden álló nyilvános vitatásokat folytatná. A' biztosságok reggel 9tól 12óig 's délután 3tól 5ig volnának együtt. O'Connell szintén teend ez iránt indítványt 's azt akarja, hogy a' ház reggel 11kor üljön egybe 's esti 8 órán tul ne tartson ülést. Ezen kívül O'Connell még számos indítvánnyal áll elő Irlandra nézve, névszerint az irlandi reformbill javittatása, tized tökéletes eltörletése, a' fenyítő kisebb 's nagyobb jury-javítás 's t. m. iránt. Igy Wilkes ur indítványt fog tenni a' parlament hét esztendeig tartatása ellen 's három évre szorittatása mellett; lord Althorp pedig az irlandi statusegyház állapotjának javittatása, az angol czéhek 's más illyes corporatiók vizsgálat alá vételök 's az angol tizedváltás iránt 's a' t. Végre lord Ormelie indítványt tett a' válasz-felírás készittetése iránt, magasztalással említvén a' ministerium liberális politikáját 's kemény csapásokkal O'Connellre gáncsolván az irlandi lázongás gerjesztőit, kik mint ragadozó madarak rohanak a' veszendő népre 's annak torán hizlalják magokat. Röviden említvén azután a' megnyitó beszéd egyéb pontjait is, a' ministerek szempontival mindenben egyet ért. A' lig gyámolítá Marshall ur néhány szóval az

indítványt, azonnal fölkele O'Connell azon nyilatkozással, hogy ő egy illy szellemű felírás készittetésében nem egyez meg. Az egy vérengző, brutális felírás. (Nevetnek). Ezen nevetés őt épen nem téríti el attól, hogy a' felírás vérengző, sőt az egyenesen polgári háboru-üzenet, melly siralommal és panaszszal fog egész Irlandban viszhangzani. Épen illy felírás készittetett akkor is, midőn Anglia Éjszakamerikába küldé iróit, kik az ottani történeteket vérrel irták meg; de valamint azon harcz, ugy ez is Anglia szégyenével 's veszteségivel fog végződni. Nagy reményekkel valának Irlandban a' reformált parlamenthez, mindazáltal e' vérengző beszéd, melly épen most olvastatott fel — Itt lord Russell rendre emlékezteté a' szónokat 's a' hallott szókat fel kíváná jegyeztetni. O'Connell azt mondá, hogy ha a' kifejezés igen kemény, kész azt visszahuzni, 's kérdé: van e' a' lordnak a' brutális szó ellen is kifogása? — Lord Russell válaszola, hogy a' tisztelt és tudós tag egyik szava ellen sincs kifogása, ha az a' felírásról mondatik, de ugy hiszi, hogy ezen kifejezéseknék egy olly beszédre, mellyet épen most Ő Felsége személyesen tartott, alkalmazása ellen köteles felszólamlani. O'Connell ellenben azt állítá, hogy ő a' megnyitó beszédéről szabadon mondhatja ki itéletét, mint a' melly csupán a' ministerek munkájának tekintetik 's a' király személyével nincs semmi kapcsolatban. Erre a' Speaker megjegyzé, hogy a' megnyitó beszéd tartalmáról igen is a' ministerek felelnek, de még sem fér a' renddel és illedelemmel meg, egy, a' király által személyesen tartott beszédéről illyes kifejezésekkel élni. O'Connell látván, hogy a' kérdés ellene dőlt el, nem akarja a' nevezett iromány (documentum) iránt megjegyzésit folytatni. Általtérvén aztán Irland állapotjára annak lázongásit nem az ő, hanem a' kormány, különösen Stanley ur (irlandi statusitoknok) 's általában a' whigek bánásmódjának tulajdonitja. 700 esztendő óta nyomorgatja, ugy mond Anglia Irlandot, 700 esztendeig túrt Irland és szenvedett 's most a' helyett hogy az olly régi, keserű sérelmeket orvoslanák, puskákat 's álg yukat küldenek ki ellene. Azt hozzák fel: mennyi gyil-

kosság esik Irlandban a' nép által, de azt nem, mennyit ölnek le gyakran ártatlan földjei közül a' katonák 's políthajdúk, hollott csak nem régiben négy eset jött elő, midőn ezeket (a' polítiát 's katonákat) szántszándékos gyilkolásban ismérte bünösöknek a' jury. Ő kimondja egyenesen, hogy ha Irland bajai nem orvosoltatnak, ő és a' nép minden törvényesen nem tilos módot el fognak követni az unio eltöröltetésére; ezen rendszabás most Irlandban általában szükségesnek ismértetik 's így jobb azt szép szerivel megadni mint kényszerítette, 's talán még a' thron veszedelmével is. — Végre ő azt hozza ajánlatba, hogy a' ház biztossággá változván, vegye a' megnyitó beszédet vizsgálat alá. Támogatta Cobbet. Erre Stanley ur kele fel és szokott büszke hangján szólván, az irlandi buzgást főképen az előbbi szónoknak (O'Connellnek) tulajdonította, ki jól tudván, hogy a' kormány többszöri nyilatkozása szerint Irland elszakadását halálos csapásnak tekinti az egyesült királyságra nézve 's így azt minden erejéből öröken ellenzeni fogja, még sem szünt meg a' népet az unio elbontatásával, mint Irland egyetlen üdvével kecsegtetni 's ígéretet tőn, hogy a' jövő juniusig Irlandnak megleend külön parlamentje. Oda kell ügyekezni, így végzé szavait Stanley, hogy Irland a' kormánytól féljen, minckelötte azt szeretné, 's a' parlament köteles megadni a' kényszerítő rendszabásokat is, mellyek e' végre mulhatlanul szükségesek. — Davis ur ezen szavai ellen Stanleynek szörnyen kikelt. Forr a' vér ereimben, úgy mond, midőn egy ministert így hallok egy szabad parlamentben beszélni 's ollyakat szinte szántszándékkal és keresve mondani, mik egy elnyomott, érzékeny, ingerlékeny de bátor népet, milyen az irlandi, lánggra fognak gyújtani. De haszontalan, úgy mond, olly emberhez szólani, ki olly teli van a' maga eszével. Ő inkább lord Althorphoz fordul, ki olly jelesül tudja a' suaviter in modo 's a' fortiter in re-t párosítani (tetszés) 's kéri: törölje el a' gyűlöletes benyomást annak erősítésével, hogy a' ministerium Irland iránt igazságos lesz 's olly rendszabásokat hozand javaslatba, mellyek az ő és baráti őszinte gyámoli-

tásoknak megfelelnek. Lord Althorp azt felelé, hogy ő nem látja, mi érdemelhetné tisztelt barátja (Stanley) beszédében mind ez észrevételeket. Abban ő (Althorp) tökéletesen egyet ért, hogy a' háznak sürgető kötelessége az irlandi népnek minden igazságos panaszt orvoslani, 's ezt a' lehetőségig teljesíteni a' ministeriumnak is szándéka. De ő azt kérdi: valljon az viszont nem méltó panasz e, hogy élet és vagyon nem bátor többé Irlandban 's gyilkolás és rablás dul azon országnak mindenik vidékén; valljon ezen panasznak orvoslata nem szintolly sürgető tiszte é a' háznak mint az előbbeni? Mig rend és csend helyre nem állítatik Irlandban, mig ott élet és vagyon biztositva nincs, addig az ő (Althorp) véleménye szerint is minden más rendszabás foganatlan. — Erre Bulwer ur a' vitatást más napra kíváná halasztatni, mi, 2 óra levén éjfélt után, megadatott. Más nap folyvást Irland állapotja vala vita alatt. Bilmer, Shiel és Barron urak hevesen keltek ki Irland rossz kormányoztatása ellen, és Stanley tagadá, hogy t. i. ő valaha azt mondotta volna, hogy a' reformbill Irlandra nézve a' legutólsó engedvény vagy javítvány. Tennyson urnak azon mellékjavaslata, hogy a' ház az Irland iránt hozandó kénytető rendszabásokat csak nyomos vizsgálat után adja meg, heves ellenkezőkre talált Macauley, Grant és J. Russell urakban. Végre éji 12 órakor Hume ur javaslatára, a' ház, noha vonakodva, a' vitatásokat ujjolag elhalasztotta.

A' király febr. 6ikán fogadá a' felsőház válaszfelírását 's arra kegyes feleletet adni méltóztatott, mond a' Globe. — Gróf Pozzo di Borgo Párisba visszakészült. Az ő itt mulattáról, mond tovább a' Globe, csak annyit tudunk, hogy igen számos vendégségben volt jelen, de fontos küldetése céljáról nem hallik semmi. — Alderman Waithman a' citynek egyik érdemes képviselője febr. 6ikán meghalt. Hihetőleg Lyall bankir, vagy alderman Venables fog helyébe követül választatni.

A' királyi megnyitó beszéd támasztotta érzés, mond az Albion, általánosan csalódás érzése volt, sokakban az Irlandot fenyegető rendszabások nyugtalanságot is éb-

resztettek. A' pénzbecs, melly ilyenkor névszerint emelkedni szokott, alább szállott, mit főleg a' belga-hollandi ügy állapotjáról várt kedvezőbb hírek elmaradta okozott. A' publicum nem látszik többé olly erősen bizni a' mostani kormány megmaradásához mint ezelőtt. — (Párisban a' papirosak becse ugyanacsak az angol megnyitó beszédnek Hollandiát érdeklő cikkelye miatt szinte megcsökkent, de a' felsőháznak kedvező válaszfelírására ismét és folyvást emelkedett).

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara febr. 5dikén az expropriatio feletti vitatásokat folytatá, különösen ma a' kárpótlás meghatározása körüli rendszabások jövének szóba. Ez természetesen egyik legfontosabb része a' javaslatnak 's a' kamara itt a' biztossági módosítást, melly a' halogatásnak 's alkukötés nehezítésének igen kedvezett, félre veté. Az eredeti törvényjavaslat t. i. azt mondá, hogy ha valamely vállalat (Unternehmung) köz hasznúsága már kimutatva, a' terv elkészítve 's a' külön biztosságok által meg is vizsgálva, azon vállalat igazgatósága nevezze meg a' summát, mellyet az elmozdítandó vagy használandó birtokért ajánl, 's erre 14 nap mulvást a' tulajdonosak is adják be az általok kívánt kárpótló summa mennyiségét. Ezen határnapot a' commissio igen rövidnek, magát a' szabályt igen keménynek találá. Gyakran, úgy mond, az illyes birtoknak kénybece (pretium affectionis) van, mellyet szám szerint meghatározni könnyen nem lehet. De Bernard és Teste urak a' kifogás ellen erősen kikeltek a' kelendő vállalatok gyakori tetemes köz hasznait sürgetvén, miben a' kamara is egyet érte 's az eredeti javaslat határozását meghagyá. Ez igen fontos. E' határozat után a' kitett rövid idő alatt mind a' két fél meg fogja tenni nyilatkozását, 's vagy megegyez az árban, vagy ha nem egyez meg, a' jury (eskütszék) lesz közöttök a' bíró. Hahogy jury határozta meg a' summát, azon fél, kinek ajánlata ezen summától legmesszebb van, köteles a' pör költségeit is megfizetni. Ez elegendő arra, hogy a' tulajdonosak engedékenyekké váljanak 's a' közhasznu intézeteket makacsság vagy fukarság által ne akadályozzák. — Más nap, miután

Passy ur az 1830iki számadásokról tudósított, a' kamara az előbbi tárgyat ismét fölvevé 's az említett jury szerkeztetését határozá el.

A' republicanusok f. h. 6ikán estve a' Tribune író termeiben összegyülekeztek 's azt határozzák el: hogy a' kamaráknak egy kérelmet nyujtanak be, mellyben sürgetni fogják, hogy a' berryi herczegné ítélőszék elibe állíttassék.

Bugeaud tábornok (Maréchal de Champ) ki Choussieris ezredest váltja fel, Blaye-be megérkezett.

A' dolgok, mond a' National, visszatértek ismét a' szokott nyugalmas álláspont-ra; a' republicanus vélemény józan okossága és mérséklése végit szakasztá az összeütközésnek, mellyben erőhatását eléggé kiűnteté. Társaink közül mindegyik, több vagy kisebb nyereséggel lépett előbbi helyzetébe vissza; a' carlista journalok dolyfős hangjokat hosszú időre alább szállíták; a' politia-journalok, mellyek az első hurrákra hazug nemzeti színt vevének fel, visszaesnek rágalom-szerepjekbe.

A M E R I K A.

Az angol Courier Mexicoból dec. 14., Veracruzból pedig 19ikeig terjedő tudósításokat közöl, mellyek szerint Santana miután Mexicot nov. 15ikétől 6ikaig siker nélkül ostromolta, legelőbb ugyan Zumpangoig, innen pedig egykét apróbb vesztett csata után Bustamente ellen dec. 3ikán Pueblához vonult vissza. Nyomban követte őt Bustamente a' kormány seregeivel, de e' várost Pedraza (insurgens) general kezeiből kinem vehette, ki azt a' helybeli polgárorségtől gyamolítottva házanként a' legnagyobb vitézséggel védette 's folyvást meg is tartotta. Santana azonban Bustamentét maga 's a' város közé szorítván, vele 7 óráig tartó ütközetbe ereszkedett dec. 6ikán, mellynek tetemes levén mind a' két részről, de kivált Santanaéról (600 embernél több) a' veszteség, eldöntő következése nem lön. Végre a' három general, sokalván a' hasztalan vérengzést, de kivált Bustamente Pedraza előterjesztésinek engedvén, dec. 11ikén másod izben jövének Puebla előtt össze 's fegyverszünetet kötév a' következő békeegyez-

kedést irak kölcsönösen alá: 1). Minden választás, törvények 's több esélék, mellyek 1828 septemb. Isójétől (midőn t. i. Santana fegyvert fogott) fogva történtek, megerősítetnek. 2) és 3) minden külön status a' constitutionalis formák szerint nyomban újabb választásokhoz fog mind saját törvényhozó testére mind a' congressus tagjaira nézve. 4). Az új congressus jövő (folyó) 1833 februarius 15ikeig egybeül 's martzius 1sőjeig a' praesidens, vicepraesidens, és senatorok mulhatlanul meg lesznek választva. 5). Martzius 25ikeig az új praesidens és vicepraesidens kikiáltatnak. 6). Nyolcz nappal a' választások előtt mindennemű katonaság fővezéreivel együtt a' statusok fővárosiból eltávozik. 7). A' hadállapot megszűnik. 8). General Pedraza 1833 aprilise 1sőjeig a' republica praesidensének ismértetik (Guerrero helyett). — 9). Mihelyest a' congressus egybeül, köz és teljes amnestia fog ajánlatni minden politikai vétségre nézve 1818 sept. 22ikeig terjedőleg. — Pedraza és Santana becsületöket kötik le ezen egyesség megtartatására. A' most együtt ülő congressus ezen egyezést dec. 14ikén megerősítette, 's így a' polgárháborunak ez izben legalább szerencsésen vége szakadt. Hiszik, hogy az új választásokkor general Bravo fog Mexico praesidensévé választatni, kihez mint nagy tehetségű hazafihoz köz a' hízodalom. —

Megjelent az éjszakamerikai egy. statusoknak 1832re szóló népszám-lajstroma, külön jelelve minden status népességét, külön a' fejérek, szabad 's selav szinesek számát is, következőleg: Az összes népesség megy 12,858,670re, ezek közt 10,849,620 fejér és szines szabad, a' többi rabszolga. Nevezetes, hogy az éjszaki 11 statusban sokkal tetemesb a' népszám, mint a' déli 17ben, noha kiterjedésök ímezekénél sokkal csekélyebb; nevezetes az is, hogy a' rabszolgaszám majd nem egészen a' déliekre esik, mivel az éjszakiakban csak 574 található, sőt Vermontban egy sem. Az éjszakiak szabad népsége 6,531,525; a' délieké 4,318,095. Legtöbb rabszolgát bir Virginia 's Délcarolina, az első t. i. 469,757, a' második 315,401-et; sőt e' rabszolgaszám ez utóbbi statusban nagyobb a' fejérek és szabad szinesekénél.

is, mivel ezek száma csak 265,784 (ebből a' szabad szineseké 7,921). Mindenike közt legnépesebb Newyork és Pennsylvania, az első lakja t. i. 1,873,663 fejér, 44,869 szines szabad, 's 76 rabszolga, az utóbbi 1,309,900 fejér, 37,930 szines szabad 's 403 rabszolga; ellenben legcsekélyebb népszámu Arkansas u. m. 25,671 fejér, 141 szabad, 's 4,576 rabszolga lakosu. 1830ban az összes népesség-szám 12,856,154re ment, két év alatt tehát a' cholera-pusztitást leróva 2,516al gyarapult.

TÖRÖKORSZÁG.

Az Oest. Beob. a' Moniteur Ottomannak jan. 19ikéről következő czikkelyét közli: „Mi korábbi lapjainkban jelentők már, hogy Görögország dolgai, minekutána azok a' fényes porta 's három europai nagy hatalmasságnak Konstantinápolban lakó ministerei közt alkudozás tárgyaivá lőnek, egészen be vannak végezve. Mivel Samos szigete valaminth eddig, úgy tovább is a' Nagyurnak birtok-örökül marad: tehát Ő Főnsége — eleve föltevén, hogy e' sziget lakosi jövendőben ügyekezni fognak tartozásikat, mint a' birodalom hiv' s békeszerető jobbágyi teljesíteni — azoknak tökéletes amnestiát adott. Az e' végre szerkezett 's kibocsátott irományban e' jótéteményen kívül még az is foglalokzik: hogy Samos szigete a' Portának évenként bizonyos meghatározott adót fizet, 's a' helybeli igazgatást egy municipalis tanács fogja vinni, melly a' már divatba vett forma és módszerint választassék. Ő Főnsége e' kegyelmi engedvényeket minél kitünőbbben kívánván koronázni, azt rendelé, hogy a' sziget vezér-feje vagy kormányozója ezentul a' lakosokkal ugyanazonegy vallásulegyen, 's ennél fogvást e' hivatalra Wogorides István urat, Oláhországban volt kormányzó-helytartót nevezé ki, ki több év óta nyilvános hivatalokat viselt Konstantinápolyban. Wogorides ur személyes tulajdoni és ismeretes ügyessége Ő Főnsége véleménye szerint a' lakosok iránti kegyes indulatja zalogául szolgálandnak. Ezen tiszta a' nagy ur rendelésinél fogva „Samos hercege“ fényes rangnevével van felruházva, és Schaban 16ikén (folyó évi jan. 1sőjén) a' fényes portánál az aranyos galléra

fékete harwanival (palásttal) ékesítették. A' samosi herczeg egy tőle választott helyettest fog a' szigetbe küldeni, sőt szükség esetiben személyesen is elmenend oda, hogy a' sziget állapotját megtekintse 's arról a' fényes portának tudósítást adjon.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Argosbul jan. 25ikéről költ levelek (a' parisi ujságokban) bővebben közlik a' közelebb ott történt, 's mult levelünkben már röviden érintett vérengzéseket imígy: Azon vidékekből, hol görög katonaság állandón tanýzgat, menekedni kívánván a' lakosság kapitányai zsarlásítól, nagy részint olyan városokba költözött, mellyek a' Francziák őr-ségi alatt állanak. Nauplia nevezetesen e' miatt annyira elnépesült, hogy benne az igazgatás, 's ahoz tartozó hivatalbeliek számára szállás nem vala szerezhető; hogy tehát a' lakosság egy részét innen Argosba szállíthatnák, elhatározzák ez utóbbi várost szinte francia katonasággal rakni meg, melly végre egy 400 főbül álló francia csapat Stoffel ezredes vezérlete alatt Naupliából azonnal ki is küldetett, Argosba dec. 15ikére megérkezendő. Ezt megakadályozni akarván Kolokotroni 's követői, az utazó Francziákat előbb a' hegyszorulatokban szándékoztak megtámadni, de céljok nem sikerülvén később sietve vonultak Argos felé, 's a' Francziáknál egy pár órával hamarébb a' városba meg is érkeztek. A' Francziák beköltözésükkor minden csendességben volt, csak imitt amott zugolódtak vagy fenyegetőztek, midőn az ezredes Kalergi asszonyosság házáat az ezred zászlója őrizeti helyeül elfoglalá; így folyt le dec. 16ika is, 17ikén pedig maga Kalergi bizonyossá tevé az ezredest, hogy a' Palikárok a' városból ki fognának költözni 's addig is legkisebb rendetlenséget sem okozni; Stoffel ur tehát visszautazott Naupliába generálja (Corbet) további rendelkezéseit veendő. Ez alatt a' Palikárok előbb egyes puskalövésekkel, utóbb tökéletes harcczal támadák meg a' Francziákat, mellynek végre az lön következése, hogy ez utóbbiak a' Görögök közül mintegy 360at öldöstek le, 's köztük, fájdalom! békés lakosokat, asszonyokat sőt gyermekeket is, minthogy megtámadtatásuk

egészen véletlen volt, 's nem szolgáltatván reá semmi okot annál inkább feldühültek, 's a' nélkül hogy viszonoznák az ablakokbul rájuk eső lövéseket, a' házakra rohantak, azokat ostrommal megvevék, 's mindent puskagyilokra hánytak, kit benne találhattak; így például később csak egy házban 9 holtra akadtak; a' fegyveres támadókat pedig, kiknek száma mintegy 600ra terjedt, ügyesen intézett álgylövésük által előbb rendetlenségbe hozák, utóbb pedig végkép megszalaszták, többeket közülök el is fogván; vezérek Kalergi, Diokres 's t. szinte megfutottak. Kettőt a' tettesek közül később, general Corbet parancsolatjából, a' többiek rettentésire főbe lőttek. A' Francziák mindössze hármat veszének holtakban, 27et sebesebben két patantyus tisztök, kiket a' lázadók a' város környékén fogtak el, 's kivégezésre ítéltek, egy asszony segedelme által, ki őket foghelyökbül kibocsátá, 's egy francia gránátos osztály oda érkezével menekheték meg a' haláltól. E' történetek hírére Napoliból azonnal újabb segéd csapatok érkeztenek a' Francziák részire. Kolokotroni, fija a' fentebb nevezett nyugtalan vezér Kolokotrinak, ki épen ekkor érkezett volt meg haza Franciaországból, hol nevelésben vala, 's kivüle még mások, apjáért kezesül elfogattak; melly rendszabások, mint hiszik, a' lázadás további tüzet alkalmasint kioltandják. Az egész történetet, valamint a' más hasonlókat is, a' francia hirlapok általában 's állandóan, mint a' Wiener Zeitung megjegyzi, orosz cselszövényeknek tulajdonítják. Sok nem is kételkedik erről.

Ujabb: General és marsal Solignac jan. 24ikén Oportobul kiütött 's a' Miguelistákat némelly, tengermelléki helyeikről elüztvén, közülök 600 embert ölt vagy sebzett meg, részéről csupán 95 sebhedt 's 18 halottat vesztvén; azonban a' csatának további tetemes, vagy épen eldöntő következesei remlettek. — Az angol alsóház febr. 7ikén sem végezte el a' felirás vagy is inkább Irland állapotja feletti vitásit. — A' francia követkamara az expropriatio feletti, módosított törvényjavaslatot febr. 9ikén elfogadá.

Bank-részvény febr. 18ikán 1206